

METRALLA

PERIÓDIC CATALANISTA RADICAL

SURT EL DIVENDRES

Administració: Tallers, 18.

Com entén el catalanisme
la Lliga Regionalista

Tapéuvos la cara

Vosaltres, catalanistes, els qui aprengueru a estimar a la Patria resseguint els fulls de la seva història, y enfortireu vostre esperit en les lluites de sana y santa intranzigència sostingudes per l'Unió Catalanista, ls qui presenciàreu a Poblet la festa més gran que'l catalanisme ha realitzat, els qui acompanyàreu en data gloriosa la bandera de *La Tralla* símbol de la més reconsagrada y honrada estridència, ls qui anàveu a corrúa feta a la presó a portar consol als caiguts per Catalunya, tapeuvos la cara que la farsa passa.

Ja no son solament els blinca esquesques del Foment els qui s'arrastren y llepolegen com vulgars *pedigüenios* devant de qualsevol de aquests ministres que fa una temporada's visiten a corre-cuita, l temps just d'espetar un parell de ridícols discursos plens de promeses que mai's compleixen; al costat, frec a frec d'aquests *elements* anomenats productors, sense més patria que la *pesseta*, hi veureu subjectes anomenats catalanistes aixecant les seves copes y parlant d'estrenyer llassos.....

Els temps dels gloriosos xiulets han passat, catalanistes sincers y intranzigents, malgrat que la situació per Catalunya es igual que deu anys enrera. Cap concessió hem rebut, cap regoneixement de la nostra personalitat s'es fet; al revés; la llei de Jurisdiccions segueix en peu, les plomes resten trabades, les boques amordassades, y a les presons romanen homes pel delictes d'haver exposat lo que no blement sentien.

Y en tant els representants de aquest desballestat Estat que'ns nega llibertat, y elements de vida son portats de banquet en banquet, de festa en festa y aplaudits per mans que algún dia no molt llunyà volien clóures pera amenassar y exigir lo que per dret ens pertoca y per la forsa se'ns nega.

Talment sembla que l'inmortal Guimerá, a l'escriure'l seu «Mestre Olaguer», era per aquesta gent que deia:

Va a la mort Catalunya; y sou vosaltres els que aixequen'l cadafalc per Ella. Vosaltres, els prudents, la gent de l'ordre, que us fa por un fantasma y sou juguina dels d'allà y dels d'aquí que mercadegen ab l'hisenda y la sang del nostre poble.

Qué es catalanisme?

En aquest temps de renunciaments y desorientació METRALLA ve a refermar públicament lo seva fé nacionalista de sempre, el seu catalanisme sense mixtificacions.

Avui que ja sembla que ningú se'n recordi, nosaltres diem als que posen la causa de Catalunya als peus dels oligarques lo mateix que als que's preocupen mes de formes de govern que de la Patria, que'l catalanisme no consisteix ni en lo que fan els uns ni en lo que fan els altres. Parlar sempre de democràcia sense preocuparse de que la Patria tingui la llibertat necessaria pera pastarla la democràcia, anar de brasset ab un Sol y Ortega enemic declarat de las reivindicacions catalanes, podrà ser molt polític pero molt poc catalanista; banquetejar ab els ministres de una monarquia que sistemàticament nega satisfacció a les justes reclamacions de Catalunya, fer conxorxes ab els cacics, podrà ser molt polític també, pero tampoc es gens catalanista.

Ser catalanista, senyors, d'un cantó y altre, es:

VOLER la llengua catalana ab caracter oficial.

VOLER que catalans siguin tots els que a Catalunya des-
empenyin càrrecs públics.

VOLER Corts Catalanes no sols pera estatuir el nostre dret y lleis civils, sinó tot quant se refereixi a la organització interior de la nostra terra.

VOLER que catalans siguin els jutjes y magistrats y que dintre de Catalunya 's fallin en última instancia els plets y causes.

VOLER que ls catalans siguin árbitres de la seva administració, fixant ab entera llibertat les contribucions y impostos.

VOLER pera Catalunya la facultat de contribuir a la formació de l'exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut quintes y lleves en massa y que la reserva catalana forsova presti servei tant sols dintre de Catalunya.

VOLER, en una paraula, que Catalunya sigui en el món lo que per naturalesa es.

Aixó es catalanisme y lo demés, per bonic y llampant que sigui, per coloraines que tingui, representa perdre'l temps darrera de coses que no tindrem si primerament no posseim l'autonomia, es sacrificar Catalunya a l'orgull, passionetes y conveniencies de quatre senyors, es, ben clar, badar, si no es quelcom pitjor.

Com entén el catalanisme
l'U. F. N. R.

Hi ha vergonya?

Quan l'U. F. N. R. acordà'l seu ingrés en la Conjunció Republicana-Socialista, creguérem que cometia una grossa equivocació. La qüestió catalana no's resoldrà mai pactant aliances ab gent que no sent ni pensa com pensem y sentim els catalanistes. Els diputats catalans aconseguiren més per Catalunya formant grupo apart y anant al Congrés a ensenyar els punys y despreciant totes les cortesies que moltes vegades signifiquen afebliment, que no pas entrant en pactes y contubernis ab elements que exigeixen que s'entoni la *Marcha de Cádiz* pera poder anar al seu costat; elements que serán els primers de protestar el dia que en el Congrés de Espanya s'aixequi un diputat nacionalista *pour sang* y exposi ab tota cruesa y sense por ni consideracions a ningú les aspiracions de la Catalunya nacionalista.

Però lo que no hauriem cregut mai de la U. F. N. R. es que no s'hagués retirat de la Conjunció, al punt y hora que hi ingressà la titulada «Unión Republicana» dirigida per l'ambiciós y renegat català Sr. Sol y Ortega.

Es que per ventura no es aquest subjecte aquell que en el Senat lluint un' acta que li otorgaren els amics de'n Romanones pel seu anticatalanisme, s'convertí en delator de nacionalistes, fins al extrem de volguernos treurer de la legalitat? Es que per ventura no es en Sol y Ortega aquell ambiciós que en les célebres eleccions del Desembre de 1909 encubert ab la bandera de la immoralitat es posà al costat del lerrouxisme sense sentir repugnancia de la sang vessada a Hostafranchs? Es que en Sol y Ortega no ha negat per tres vegades a Catalunya? Es que are fa poc no volia exigir als nacionalistes la cédula de espanyols? Y a n'aquest subjecte'l toleren els senyors de la U. F. N. R.?

Si passen per aquesta vergonya que no's diguin catalanistes ni nacionalistes y que no retreguin ni combatin l'asquerosa aliansa de regionalistes y mauristes y cacics a la Diputació, perquè *alló* y *aixó* son actes d'anticatalanisme.

Tot aixó podrà esser molt oportunista; però cal dir ben alt que'l plet de Catalunya es plet de dignitat que no's resoldrà arrossegant per terra parracs de dignitat catalana.

LA POLÍTICA DELS REGIONALISTES A LA DIPUTACIÓ

Fruits d'una conxorxa indigna

«Esta Comisión, por mayoría compuesta de los Sres. Bartrina, Torres, Alegre, Nogués y el susdito Vice-Presidente, votando en contra los señores Puigpíqué y Gubern, acuerda no haber lugar á resolver la reclamación formulada por D. Mariano Serra y otros vecinos de Canet de Mar contra la capacidad del Concejal D. José García y Soler, etc.»

(Del Boletín Oficial del día 9 del corrent Maig).

Aquí's teniu, amics, els fruits d'aquesta indigna conxorxa que á la Diputació Provincial mantenen regionalistes y caciquistes. Un alcalde, aquest don Josep García y Soler que s'anomena en la transcripció que del *Boletín Oficial* fem al damunt d'aquestes ratlles, es un... frescales que á Canet de Mar tenen per alcalde.

Diem en que consisteix aquesta frescura del senyor García y Soler.

El mateix *Boletín Oficial* ens ho diu en un *resultando* de l'acort que hem transcrit y que la Comissió Provincial ha dictat en aquest assumpte. En concret: aquell senyor García, essent alcalde de Canet y formant part de la raó social «García y Llauger», contractà ab l'Ajuntament de la seva presidència'l servei d'illuminació eléctrica en aquella localitat.

Aixó ben públic y notori es, ab tot y certes fugides d'estudi fetes pel senyor García. Contra la frescura d'aquest fulano alguns veïns de Canet entaularen recurs pera lograr una invalidesa d'aquella contracta, que, per altra banda, es notoriament perjudicial pels interessos comunals de Canet de Mar. En aquest Ajuntament l'alcalde y contractant ab el mateix—tot d'una pessa—hi té una majoria absoluta sempre disposada á servirlo. L'altre contractant y soci del senyor García, don Pere Llauger, es l'encarregat del despatx d'advocat que té establert el president de la Lliga Regionalista d'aquesta ciutat don Raimond d'Abadal y Calderó.

Tots aquests antecedents son necessaris pera'l llegidor á l'objecte de que's pugui fer càrrec de l'immoralitat aquesta, un de tants fruits de l'indigna conxorxa caciquista-regionalista de la nostra Diputació.

Peró més antecedents encare.

A Canet de Mar els homes de bona voluntat de temps que venen aprestantse á tréures el jou del caciquisme que personifica llur alcalde, hetxura y home de confiança d'un trapassaret que per aquí sols se dedica á fer política y que's diu ó l'anomenen Francesc Bartrina y Roca.

L'home, ó lo que sea, en Josep García y Soler, alcalde de Canet de Mar, ha afegit á tota la seva odiosa gestió caciquista una modalitat més pera ferla certament més repugnanta.

Ab el seu nom, valentse de la seva autoritat exercida ab la tutoria del caciquisme, contracta un servei públic, el de l'enllumenat. Se crida á tothom á concurs, y aquesta crida municipal va soscrita pel mateix García, alcalde y concursant alhora. Endebades dir que les condicions d'aquest concurs eren lo de menys; era cosa prejutjada'l seu fallo á favor de la raó social «García-Llauger».

Deixem de banda la manera com s'adjudicà á l'empresa industrial, de que es gerent l'alcalde García, aquest concurs. N'hi ha prou ab dir que altres concursants oferien á l'Ajuntament de Canet en molt mi-

llors condicions el servei d'enllumenat públic posat á concurs.

Les virtuts mercantils de l'aprofitat senyor García, parodiant les del nostre Vi-naixa, tiraven avant, servintli de cuirassa'ls maneigs y positiva bona voluntat que pera que prosperessin havia de posarhi en Bartrina, diputat provincial per aquell districte.

Aixís l'assumpte, y vegent la digníssima minoria catalanista de l'Ajuntament canetenc que'l seu (?) alcalde no pararia en... tupé, aconsellá á uns veïns que interposessin recurs d'alsada en contra l'acort de l'Ajuntament que tant males proves donava del cuidado y administració dels interessos á n'ell confiats. Y aquí's ve á palpar la conseqüència de la conxorxa, que pacientment aguantem els catalanistes, dels regionalistes de la Lliga ab els mauristes y ab els liberals d'en Moret, tantíssim bescantat pels primers, per esser autor de la llei de Jurisdiccions.

Aixó be mereix punt apart. Parlemne d'aquesta conxorxa indigna á la Diputació Provincial. Diguemhi unes estridencies que mostrin la nostra ànima eternament catalanista y sempre acusatoria á tot quant representa y es mancament de catalanitat.

Anem á censurar obertament á un mestre en catalanisme. No enfundarem la nostra ploma que precisament d'ell aprengué d'escriure estridencies!...

Tots els catalanistes venim censurant la política de la Lliga Regionalista á la nostra Diputació. Pera realisar el plan de l'ilustre autor de *La Nacionalitat Catalana* sempre'ls catalanistes hem considerat que no era precisa ni molt menys la conxorxa de regionalistes y caciquistes en aquella casa. Es més; censurant aquesta intel·ligència estretíssima, fins hem arribat á creure que no era precisament feina reconstructiva la que pogués fonamentarse en aquest apoi del caciquisme á les tasques d'en Prat de la Riba. Y es que nosaltres no hi creiem, no hi podem creure, en la bona fé del concert ó be acort d'amics y d'enemics de Catalunya en coses que tantíssim l'afecten com el règim y la vida de la nostra Diputació. Nosaltres tant creiem ab el catalanisme d'en Prat de la Riba com ab l'anti d'en Sostres y Rey, y no admetem, per lo tant, l'afirmació de que no hi han caciquistes á Catalunya. No, senyor Prat, aquí n'hi han de caciquistes y dels de *sin trampa ni cartón*, que son precisament els aliats de vosté en la Diputació, els Bartrina y'ls Godó y'ls demés que's diuen liberals y conservadors modern estil tots ells, perquè de lo vell no volen serne, com si al cap y al fi no'ns coneguessim.

La política de la Lliga Regionalista á la Diputació repugna als sentiments catalanistes, es contraria als sentiments del nostre poble, es detentadora de les propies aspiracions y es un plegament d'aquella bandera catalana llensada als vents de la nostra Patria pel Dr. Robert.

Enrobustir el caciquisme es la conseqüència primera d'aquesta política á la Diputació. Després venen les altres y totes son proves irrecusables d'aquest mal, perquè son els naturals fruits d'aquesta conxorxa indigna. En aquesta enérgica censura nostra d'avui hi va compresa tota la gestió de la presidència de la Diputació Provincial

del senyor Prat d'ensá que ella ha vingut apoiada ab els vots de la gent política que per tota documentació y bagatge hi dú un lema, una paraula: caciquisme.

A casa nostra, en les inquietuts que sentim per la causa, venim repetint de temps una afirmació cruenta pera aquesta política dels regionalistes á la Diputació. Ens apena tantíssim aquesta obstinació del senyor Prat y companys que nosaltres que pensem tenir executores de catalanistes, hem tingut de confessar que si á costa d'aquesta obstinació en prosseguir la feina empresa pels regionalistes á la Diputació, secundats, mitjansant acort, ab els desacreditats elements caciquistes de la nostra Patria n'havien de venir factibilitats á la possessió dels nostres ensomnis, primer renegariem de aquests á aital preu adquirits. Perqué'l caciquisme es dolent, avui si hi cab més que ahir. Parlin Igualada, Arenys y altres encontres de Catalunya. Vives les llagues del godonisme allí, més fresques les del sagnierisme aquí, y arreu sentireu malediccions á n'aquesta gent monstruosa que cínicament diu tenir idealitats de bon govern á la Diputació Provincial de la nostra ciutat.

Talment sembla que parlem de cosa nova. Era ahir que tots anatematizavem á n'aquests heralds de la mala ciutadania; era ahir, senyors, que feiem el buid á n'aquests elements innobles; era ahir que imperiosament aislavem a n'aquests consuls ridícols del mai prou detentat poder centralista ¿Es que hem canviat? ¿Es que son ells els que han sofert la trasmutació? No.

Es la Lliga Regionalista la que s'ha fet la consideració de poder menar á la bona causa als homes que en el districte d'Igualada cometen tota sort d'atropells y en el d'Arenys totes les barrabassades imaginables. Si aquesta gent dongués la raó á la Lliga Regionalista; si'l caciquisme á Catalunya hagués desaparegut ab tota la seva negra historia, rectificantla are ab fets; si, en una paraula, fossin noves Magdales reivindicades, seriem els primers nosaltres de demanar per ells, pels caciquistes, y á crits un pietós perdó. Magnànims en aquest, els voldriem als peus de Catalunya en l'humilíssima posició dels que's reivindiquen aixís, mai en la que's mostren els caciquistes actualment, que imposen y no van humils, que peguen y no besen... No, no son arrepençits, ho neguem, el seu anti-catalanisme els ho prohibeix. La Lliga Regionalista creu que no es aixís, y la seva obstinació perjudica á la bona causa, es un gros dany á Catalunya.

Els cacs riuen... Y'l poble, l bon poble catalanista, s sent amargat per aquest desgany que li ha dut la política dels regionalistes á la Diputació Provincial de Barcelona.

La Lliga Regionalista ó bé'ls homes que a la Comissió provincial la representen, han dit á l'alcalde caciquista de Canet de Mar, don Josep García y Soler, que ha fet molt bé en atendre als seus negocis y á les seves especulacions mercantils valgués del seu càrrec. Y si no li han dit aixís, ha sigut molt semblant, y tot pera complaure al gran amic y aliat de la Lliga Regionalista don Francesc Bartrina y Roca, les petjades caciquistes del qual en aquell desgraciat districte d'Arenys de Mar fins ab sang s'hi coneixen.

¡Oh política maleïda! ¡Quanta raó hi ha en arreconarte y oblidarte! Ni al preu de cosa maleïda hi volem nosaltres adquirir una mentida reconstrucció de Patria, un equivocat sentit d'optimisme. En el camí de les austeritats y no en el d'indignes conxorxes que donen aquests fruits, volem bastir la reconstrucció de la nostra Patria, la renaixença de la llibertat, l'assoliment de la suprema idealitat.

Y aquest camí no'l torcerem per res ni per ningú.

Primerament enmudirà la nostra ploma abans que no poderse moure en aquesta llibertat d'honrades estridencies.

L'Aplec anticaciquista

á la Poble de Claramunt

Diumenge vinent tindrà lloc en aquell sofert poble del districte de Igualada una grandiosa manifestació anticaciquista, organitzada per la Joventut de l'U. F. N. R.

Aquest Aplec nosaltres no hi sabem trobarhi mes objecte que el d'un patriòtic desitj de donar prova palesa de la germanor que tots els catalans deuen sentir pels oprimits ciutadans sotmesos al jou godonista, y alhora perque aquest acte vingui á ser la pedra de toc pera futures campanyes redemptores.

Nosaltres hi serem en esperit en aquest grandios Aplec anticaciquista que de debó desitgem tingui tota aquella transcendencia que apuntem anteriorment pera que no's retrassi indefinidament l'hora de les redempcions igualadines.

Desde Barcelona, cap y casal de nostra Patria, aixequem les nostres copes pera les futures y decisives derrotes del caciquisme godonista.

La forma es accidental

Hi ha en el nostre poble una verdadera equivocació á l'apreciar el fi primordial del catalanisme.

Quantes y quantes vegades haureu sentit á dir, per exemple: mira, en Joan es republicà, y en cambi en Pere es catalanista, com volguent manifestar que'ls ideals de l'un son incompatibles ab els de l'altre.

Res més equivocac; puig no hi ha ningú que pugui sostindre que'l catalanisme hagi combatut mai á un individu republicà pel sol fet d'esser republicà, puig si aixó hagués fet s'hauria apartat de la verdadera acció social que realisa y que no es altra que acoblar á tots els catalans, pensin com pensin; lo que fa'l catalanisme es combatre á n'aquests apòstols del republicanisme demagógic, que, més que demostrar les ventatges d'aquesta forma de govern, s'entretenen combatent á qui mai ha combatut la República, presentantse en aquest cas com veraders absolutistes, puig s'oposen y insulten en nom de la llibertat á aquells que volen y treballen per la llibertat de llur nacionalitat, cosa que está molt per sobre de totes les formes de govern.

Una determinada forma de govern no es ni ha sigut mai garantia de llibertat ni de benestar social, y la prova d'aixó la tenim en la mateixa Fransa, ahont, en nom de la Llibertat, Fraternitat y Igualtat, se fusellen als obrers que demanen pá, y justicia, ahont encare s'hi aixeca la guillotina per no haver pogut abolir la inhumana pena de mort, lo mateix que á Espanya; una República, en fi, minada pel centralisme y corsecada pel militarisme més desenfrenat, ahont veiem al seu President de brasset ab tots els Reis del mon encare que aquests siguin tant absolutistes com el Czar de Russia, ostentant un luxe y una riquesa molt per de sobre de la d'alguns monarques d'Europa.

Es per aquestes rahons que entenem que'l poble català no deu preocuparse de aquestes qüestions accidentals y de cap profit práctic pera la vida y progrés de la nostra terra.

Nosaltres considerem que mentres Catalunya no sigui autònoma, mentres estigui amordassada y sense poguer expressarse ab sa llengua natural en tots els actes de la seva vida, mentres tingui's brassos lligats sense poguer fomentar el comerç ab tot el mon, mentres no recuperi sa personalitat avui extrafeta, trobem que es ridícol y més que ridícol suïcida que hi hagi catalans tan ilusos que esmersin les seves forces preocupantse solament de si'l Poder Central ha de portar corona ó gorro frigi.

Per aixó es que'l catalanisme té com á qüestió purament secundària lo referent á forma de govern, y per aixó mateix es que no pregunta á ningú si es ateu ó es creient, si es republicà ó es monàrquic, si es socialista ó es anarquista, que de tot aixó hi ha dintre'l catalanisme y á tots els accepta, mentres que per sobre d'aquests diversos pensars hi posin son esfors pel regoneixement de la personalitat catalana.

Y es que'l catalanisme, que representa un esperit amplíssim de tolerancia, que es progressiu y lliberal no tranzigirá mai ab republicans y molt menys ab monàrquics que no reconeguin el dret imprescriptible que té Catalunya á la seva autonomia.

Catalunya, sense autonomia, pateix el pitjor dels mals, y lo just, lo llógic es que tots els seus fills, deixant de banda qüestions absolutament secundàries y en lloc de anar á darrera del primer polític vividor que'l centralisme'ns envia á fi de dividirnos, ens juntem tots com un sol home pera conseguir l'autonomia, que un cop conseguida aquesta autonomia, Catalunya, tant si á l'Estat Espanyol hi ha república com monarquia, respirará l'aire de la sana democràcia que sols les veritables repúbliques engendren.

FIBLÓ

Catalanisemnos

La gran majoria dels catalans encare conserven la rutina de ferho tot en castellà. Han d'escriure quatre ratlles á un parent ó amic y tot lo que han de posarli, que si haguessin de dirli de paraula li dirien en català, escrivintli li posen en castellà, havent de demanar moltes vegades com es tal mot en castellà, resultant sovint unes cartes bilingües que fan riure, y tot per no volguerho posar en el llur llenguatge ab el qual expressarien molt més bé'l seu pensament. Han de fer un petit rebut d'alguna cantitat, y ja tenim també'l consabut *He recibido* etc., y aixís en tots els ordres de la vida en que han de fer la més petita apun-tació.

¿No es aixó una veritable ridícula? ¿No es un despreci i era la nostra llengua ab la qual tantes obres mestres s'han escrit? ¿No es una postergació de nostre idioma?

En la gran majoria dels establiments de tota classe de Catalunya tenim de véurehi també'ls rótuls tots en castellà: *Tienda de ropas, Almacén de granos, Vinos de todas clases*, etc., etc., sense pensar els seus amos que'ls parroquians quan van á proveirse ho demanen en català y no en el llenguatge dels rótuls anunciadors. Doncs ¿no seria molt més llógic y natural posar tots els anuncis en el llenguatge dels parroquians que fan viure á n'aquells establiments?

Son molt pocs també'ls pobles que tinguin els noms dels carrers y places en la nostra llengua; son ben comptats els Ajuntaments que publiquin els bandols y edictes que fan referencia sols á la seva població en llengua catalana y casi per tot hem de sentir encare als serenens cantar l'hora en llengua forastera.

Doncs tot lo que hem citat hauria de ser una de les coses principals que s'hauria de canviar de soca á arrel, es á dir, s'hauria de catalanisar del tot la nostra terra, s'haurien de catalanisar tots els catalans,

y posant per demunt de tot á Catalunya que avui tants deixen de banda pera pensar primer en república ó monarquia, en dreta ó esquerra.

JOSEP RAURELL

Per la cultura

Causa verdadera llástima lo que s'está veient tots els dies per nostra estimada Catalunya ab aqueixes publicacions de llibres y follets tan denigrants que per módic preu s'escampen cada setmana per ciutats, viles y pobles.

Quina pena fa'l veure com els obrers, que en sa gran majoria's troben en un vergonyós estat d'endarreriment en lo tocant á instrucció, se gasten setmanalment deu ó vint céntims ab aqueixes noveles titulades: *Lucha de razas, Pielas Rojas contra Blancos, Aventuras del detective Jackson, Nick-Carter, Buffalo Bill, Memorias del Rey de los detectives, Aventuras de un pillete yanqui y su perro* y moltes altres per l'estil.

En totes aquestes publicacions, en lloc de trobarhi l'instrucció y la cultura que tan els convindria, sols hi troben narracions y escenes de sang; robos, pillatges, assassins; relats inverossímils que fan posar els cabells de punta; embusteries que enterboleixen y embruteixen el cervell dels que ho llegeixen.

Y lo més trist encare es veure jovenets que ab prou feines tenen ús de raó y ja agafen una gran afició á n'aquestes fantàstiques relacions de fets de matonisme y pinxeria, y s'engresquen ab els protagonistes de les noveles que més actes sangnants porten á cap.

Sembla mentida que hi hagi cases editorials que pels miserables deu céntims vulguin tan directament contribuir á l'embrutiment d'una gran part d'ignorants treballadors y de tendres intel·ligències tot just sortides de les primeres lletres.

Y á tot aixó, si alguna casa editorial catalana s'ha emprés la publicació en edició económica d'obres com la *Historia de Catalunya* tan poc coneguda encare de gran part de catalans, y altres de veritable cultura y instrucció, casi sempre ha fracassat en son intent per no trobar número suficient

de llegidors que's gastin deu ó vint céntims setmanals com, per desgracia, troben les empreses d'aquelles innobles y baixes publicacions de crims y criminals.

Convé, doncs, que per tots els pobles de Catalunya's fassi una forta creuada contra tant indignes publicacions, com se feu anys enrera ab *Los Sucesos*, de qual periódic son dignes companys d'embrutiment els que hem anomenat; es precis que'ls que estimin de debó la cultura y l'educació de nostra terra fassin tots els possibles pera impedir la propaganda de tant reprobables obres, fins á lograr que no's llegeixin y, per consegüent, que no's publiquin; y en son lloc donar tota la protecció que's pugui á les obres de nostres escriptors y editors, que tant treballen pera enaltir y posar en son degut lloc la cultura y l'il·lustració de Catalunya.

CENTELLENC

LO DE LA VIS-PRESIDENCIA

DE LA

DIPUTACIÓ

Es ab verdadera pena que anem á tractar avui de la conducta dels regionalistes á la Diputació Provincial.

El nostre catalanisme intransigent, irreductible que no te fixats límits en les seves aspiracions, no pot ni deu callar devant l'actitut poc catalanista dels regionalistes á la Diputació Provincial.

El nomenament d'en Joaquim Sostres y Rey pera la vis-presidencia es una escupinada llensada al rostre de Catalunya. Després de la minoria regionalista, la més nombrosa es la de l'Unió Federal y á ella pertenezia per lo tant la vis-presidencia d'aquella casa; y si per personalismes (que creiem acabats havent sortit de la Diputació el senyor Gubern) no's volia regoneixer ni donar beligerancia á les forces esquerranes podia donarse de comú acort entre regionalistes y federals nacionalistes la vispre-

sidencia al expresident de l'Unió Catalanista Sr. Folguera, cosa que hauria sigut aplaudida per tots els catalanistes y bons autonomistes de Catalunya, pero mai, mai devien els regionalistes otorgar tal representació á l'home que fa pocs dies en plena sessió deixá la llengua catalana de recó pera servirse de la castellana, á l'home que ha dit que tindria á orgull l'haver causat la desfeta del block solidari, al caci sempre amatent á servir als prohoms centralistes en perjudici de la nostra patria catalana.

Donar beligerancia als elements monàrquics centralistes, es posar obstacles en el camí de la nostra lliberació, es resucitar l'odiós caciquisme, es desfer l'obra de deu anys de lluita, es portar l'aburrimient y l'indiferencia dins l'estol patriòtic.

Ho repetim; es ab pena que avui censurem la conducta dels regionalistes á la Diputació Provincial, y la censurem perquè'ns ho imposa l'essencial del nostre credo catalanista.

Els atacs ó menyspreu á lo que constitueix l'essencia dels nostres ideals pels quins hem sofert un calvari, no'ls tolerem á ningú.

Estarem alerta no deixant de vista les deixuplines.

Visca la civilisació

Entusiasmat pel ben redactat article publicat fa unes quantes setmanes contra la *corrida* organizada per la premsa, m'adhereixo de tot cor á les manifestacions que conté.

Desafieu, companys metrallaires, á tot un poble rutinari, entusiasmat ab la *fiesta nacional*; però, res hi fa, tingueu constancia pera seguir la vostra tasca y no vos mancarán adeptes.

Mai m'hauria cregut que la premsa barcelonina, ab l'excusa d'un fi benéfic, hagués comés la barrabassada d'organisar un

No dudamos que en esto, como en otras cosas, los hombres justos de todas las provincias tratarán á los catalanes con más dulzura de lo que se ha verificado muchas veces.

Con lo que hemos dicho acerca de Cataluña, relativamente á la época posterior al año 1700, nos parece que basta á probar que los catalanes no han degenerado, que no desmerecen hoy el alta reputación que en otro tiempo alcanzaron, y que por consiguiente representan en la familia española un papel tan airoso como importante. Porque en efecto, si en el comercio, en la navegación y en la industria no hay duda que aventajan á las demás provincias; si en agricultura luchando á brazo partido con un terreno pedregoso é ingrato, le fuerzan á ser productivo, hasta en las mismas peñas; si en artes no es posible que estén atrasados cuando la mayor parte de ellas son indispensables auxiliares de la industria y del comercio; si en Ciencias, Letras y Bellas Artes se hallan por lo menos al nivel del resto de España, no hay duda sino que Cataluña es una parte muy importante del territorio español, y que los catalanes representan en la familia española el papel que les corresponde por su mucha población, por su laboriosidad, por las riquezas que de ella provienen, y por las buenas dotes que sin mengua de otras provincias se encuentran en los hijos de Cataluña.

Una guerra por muchos títulos funesta derramó abundante semilla de rencores entre los catalanes y el resto de la monarquía; mas la ilustración, el propio convencimiento de que esos rencores son fatales para todos, y la famosa guerra de la Indepen-

dencia han dado fin con el amargo fruto que nació de esa semilla en mala hora desparramada por el territorio.

La guerra de la independencia que reanimó el decaído espíritu nacional y que rectificó el error de la Europa, la cual juzgaba á la España incapaz de un grande esfuerzo, convirtió en uno solo los deseos de todos los españoles.

Al grito de patria todos se alzaron, sin distinción de clases, de edades, de provincias; y si Madrid blasona con justicia de su dos de Mayo, los catalanes se ufanan de haber sido los primeros que en campo libre enseñaron á los veteranos de Italia y de las Pirámides que en las alturas del Bruch se conocían modos de combatir ignorados todavía por ellos, que eran maestros de la guerra; y si Bailen ostenta un grande triunfo, y Zaragoza un valor y una constancia nunca bastante ensalzados, Cataluña pronuncia el nombre de Gerona; y España y Francia y toda Europa proclaman ese nombre que simboliza el último extremo del humano esfuerzo.

La sangre derramada en esa gigantesca lucha mató esos rencores, y desde entonces los catalanes no ven en los demás españoles sino hermanos, y como tales son por los otros españoles reputados.

A hombres poco conocedores de nuestro país y de nuestra historia, y poco filósofos al mismo tiempo, hemos oído exclamar con una especie de coraje inexplicable: que, jácaso los catalanes no son como los demás españoles! Y han creído que esta pregunta no podía tener sino una contestación afirmativa. Nosotros nos atrevemos á responder á ella negativamente. Los catalanes no son como los de-

espectacle de sang, y no m'ho hauria cregut mai perquè bona part d'aquesta premsa, a l'any 1909 ab motiu de la manifestació abolicionista contra les *corrides de toros*, se mostrà favorable a la manifestació, publicantse articles d'homes tant notables com En Pi y Margall y l'Alomar.

Crec que'ls catalans de bon cor y verament civilisats haurien d'organisar per tot Catalunya una activa propaganda pera desterrar per sempre de la nostra patria un espectacle tant denigrant, tant vergonyós y tant selvatge.

M. PUIG Y GALCERÁN

(1) El senyor Puig y Galcerán, ferm lluitador contra la *fiesta nacional* y que a l'any 1909 organís una manifestació (l'única que s'ha fet contra'l dit espectacle), ha volgut honrar-nos ab les anteriors ratlles que nosaltres, malgrat els elogis que contenen pera METRALLA, reproduïm gustosos pel fi verament civilisador y humà que contenen.

Un poc de divagació

Recents encare'ls ecos dels discursos pronunciats darrerament al Congrés ab motiu del procés Ferrer, de la campanya feta pels periódics esquerrans en pró de la revisió, de cop y volta apar que se n'hagin oblidat y resten tots en el més gran mutisme.

Aixó que veiem are no es cap novetat. En la major part de campanyes parlamentaries passa lo mateix. Se pronuncien discursos més ó menys eloqüents, se fan a l'entorn d'ells tota mena de comentaris, se publiquen, molts els llegeixen y aquí acaba tot.

Qué importa que un jorn s'aprovis la llei de Jurisdiccions si's varen pronunciar discursos tan hermosos pera combatrela? Qué importa que are s'hagi negat la revisió del procés Ferrer y la reforma del Codi de Justicia militar, junt ab la derogació de la susdita llei de Jurisdiccions, si'ls homes esquerrans han pronunciat tan bells discursos y'ls de la dreta s'han abtingut de votar?

Y passa una etapa parlamentaria, y'n passen dues y aixís successivament y'ls diferents governs aproven llurs projectes, augmenten els pressupostos ab nous impostos y decreten lleis infícues. Y nosaltres qué

fem? Un cop llegits els discursos hi ha qui els arxiva ó qui'ls llensa, hi ha qui'ls comenta y qui no'n fa cas. Una quantitat ínfima pretén portar a la práctica lo que en ells hi aprén, però es tan ínfima aquesta quantitat que, convensuts de la seva impotencia, prefereixen esperar que un altre comensi.

Aixó pot esser degut a moltes causes, però una d'elles, potser la major, es que'ls prohoms politics no s'apropen al poble més que en época d'eleccions, precisament en els moments febreros en que sols se pensa en el present, oblidant per complet el futur y les experiencies apreses en épocas passades. Recordo una vegada que en Pere Corominas digué en un mitin que's feia necessari en la política, igual com fan les religions, aplegar el poble sovint, ben sovint, y desde una moderna trona pública, voltada de llum, explicarli la vida present, tot parlantli dels temps a venir. Y d'aixó se n'aparten tots els partits politics.

No es extrany, doncs, que en moments en que'l poble hauria de donar fe de vida resti enmudit y ni tantsols dongui mostres de preocupació. El poble, per intel·ligent que sigui, sense coneixement de lo que ha de fer no pot llensarse a la vida d'actuació.

Y si a les masses catalanes constantment no se'ls ensenya la llur conducta a seguir, el fi moral que'ls hi es obligatori, veurem com s'allunyen de nosaltres y s'agermanen ab doctrines que no han de conduirlos més que a l'atrofiamet moral.

F. SALVADOR Y ROSÉS

La Tribuna troba que muchas veces se impone el castellano, porque es la lengua patria, y ho diu referintse a la Diputació y a l'Ajuntament.

Vol dirnos La Tribuna d'ahont ha tret que'l castellà sigui la llengua patria?

Nosaltres ens creiem que La Tribuna en mans dels senyors Milá y Camps y Marinello, seria una publicació seria y sense'l més petit deix de lerrouxisme y anticatalanisme.

Un tal Eleuteri Chico, molt ben reputat com a explotador d'obres, cosa que es natural si's té en compte que es lerrouxista, ha sollicitat del Municipi que'l nomenin constructor municipal d'obres.

Com a mèrits deura presentar segurament la construcció d'una fàbrica a la Font de la Guatlla, que s'ensorrà quan estava casi llesta, matant a un obrer y ferint greument a altres.

Ab aquests mèrits, el ser lerrouxista, molt anticatalà y disposar de raons, no dubtem que la majoria accedirà al prec del tal Eleuteri Chico.

El caragirat Xaxier de Zengotita ha publicat una obra titulada «Incrédulos» que sembla que l'ha feta tot sol.

Ha sigut un éxit editorial, doncs ha quedat agotada la primera mitja dotzena. Signi l'enhorabona.

El dijous de la passada setmana, volguentnos divertir y riure una estona, agafarem el diari y mira que miraras en quin teatre hi hauria més barrila, y res, tot era ensopeit.

Qué farás cabás?

—Voleu riure?— diu el Dr. Delase.

—Sí; avui estem d'ullera, Doctor.

—Doncs aneu a la sessió de l'Ajuntament.

Y, efectivament, cap a ca'n Garlanda falta gent.

Avui felicitem al Doctor per la seva collosal idea; perquè creguin, ciutadans, no hi ha al mon cap pallaso capás de fer riure més que'l Vinaixa quan xerra, ni cap senyor Mariano, tant Mariano, com el marqués de Marianao pera presidir. Qualsevol ho faria millor: fins en Fernández Valdés.

Per lo tant, cavallers, ja ho saben; si's volen divertir vagin a les sessions de l'Ajuntament, perquè les atraccions Mariano Vinaixa no tenen rival al mon.

D. Jaume Pahisa, redactor d'El Progreso, ha sigut indultat de la pena que li imposà un tribunal militar.

Ens n'alegrem, y sentim no poguer dir lo mateix dels senyors Ulled, Pomés y Durany.

En Pahisa d'aquí endavant pensa dedicarse a escriure pel teatre.

La primera obra, segons ens han dit, se titularà «El éxit del arrastrarse».

Y de la cobla d'en Pallofa, qué?

Doncs per Madrid afartantse y fent el burro v'l ridícol, que es l'única cosa que poden fer un Lladó, un Vinaixa y un Puig d'Aspre.

Per sort, a Madrid ja saben que aquests subjectes no representen a Barcelona en cap ordre, com no sigui en l'ordre de la gana.

En Gasset ha dit que *Cataluña se está espanyolizando*.

En Gasset ho ha dit y s'encarreguen de ferho l'U. F. N. R. y la Lliga Regionalista.

El dia primer de Maig de 1911 (sigle xx) siguié fusellat a Valencia un soldat anomenat Cerdá.

Se'l colocá al peu d'una paret, de genolls y ab els ulls tancats.

Com que'l desgraciat soldat caigué ab vida, tingué d'esser rematat per dos soldats dos dispars més.

Contra la llei de Jurisdiccions

Per diumenge hi ha anunciada una manifestació contra la llei de Jurisdiccions. Els redactors de METRALLA, que foren els primers d'estrenarla ab dos anys, quatre mesos y un dia de presó, no assistirán a la tal manifestació, perquè com a homes liberals, radicalment demócrates, no poden per decencia política anar de costat ab... aixó del lerrouxisme, co autor de la nefasta llei, amparador de delators, servidor de la burguesia y obstacle pera tota obra de progrés y emancipació económica.

Encare hi ha vergonya y ideals, senyors de la *Comisión*.

S'ha disolt l'entitat «Joventut Catalana» d'aquesta ciutat, que estava domiciliada al carrer de la Palla, 12.

El passat dimars tingué lloc l'enterrament del conseqüent y antic federal en Miquel Vilá.

Havia sigut fundador de la «Catalunya Federal» y fins al darrer moment restà fidel a la Causa de Catalunya y de la República.

L'enterrament, que fou civil, siguié una demostració de la simpatia que en Vilá s'havia guanyat durant la seva vida, plena de llealtat y honradesa.

Descansi en pau.

La benemerita «Associació Protectora de l'Ensenyansa Catalana» ha circulat una patriótica crida a tots els catalans d'acort ab els seus fins socials.

Sentim no poder reproduir-la per sa extensió, anotant ab gust emperó la feina positiva que ve realisant l'esmentada Associació.

Ens ha visitat Portugal-España y Empordà Federal.

També hem rebut la no menys agradosa visita d'Askatusuna, setmanari nacionalista-republicà biskaitarra.

Queda ab molt gust establert el cambi.

El Dr. R. Plá y Armengol, expresident de l'Associació Nacionalista, acaba de publicar un volum de 208 planes, titulat «Diagnóstico precós de la tuberculosis pulmonar».

L'obra es escrita en català, per lo que felicitem molt coralment al Dr. Plá y Armengol.

Es aixís com se demostra'l catalanisme.

METRALLA

PERIODIC CATALANISTA

ADMINISTRACIÓ

Tallers, 18. * Tipografia Abadal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona y Catalunya 4 ptes. l'any.
Nacionalitats ibèriques 5 » »
Extranjer 8 » »

Preus convencionals als suscriptors - propagadors y als que desitjin protegir aquesta publicació notament catalanista.

Imp. ABADAL-Tallers, 18, Barcelona.

más españoles, y no entendemos decir que sean mejores ni peores, sino sencillamente que no son como los demás españoles, de la misma manera que los gallegos no son como los andaluces, los valencianos como los navarros, los aragoneses como los asturianos. ¿Pues que duda tiene que los catalanes no son como los demás españoles? Para no ver la diferencia entre los naturales de las diversas provincias de España, es preciso no conocer ninguna ni haber estado en ninguna. Esa pregunta solo sería perdonable en un extranjero que ignorase absolutamente nuestra historia, pero en un español nos asombra haberla oído.

Los casamientos, los tratados y las conquistas bastan para engrandecer el territorio de un Estado, ó para convertir en una sola nación muchas naciones.

En los tiempos antiguos y en los modernos se ha verificado esto infinitas veces. Sesostris, Ciro, Alejandro Magno, Roma, Carlomagno, la Casa de Austria, España, Rusia, Napoleon I, lo han hecho por uno ó por varios de esos tres medios. Mas, ¿les ha bastado eso para fundar y asegurar la existencia de un grande imperio? No les ha bastado, porque un grande imperio no significa precisamente una inmensa extensión de territorio, sino un crecido número de pueblos, cuyas leyes, costumbres, lengua y carácter sean los mismos. Por esto el más grande trabajo de un conquistador no es apoderarse de muchas naciones, sino asimilarlas, hacerles olvidar su origen, y lograr que se conformen con su suerte actual, que olviden su primera patria y adopten la segunda, que olviden lo que fueron y

De suerte que nosotros hemos de aprender la lengua castellana como una lengua extranjera, y despues de aprendida no hacemos uso de ella sino cuando hablamos en público ó escribimos. Con tales antecedentes dígame de buena fe si no es excusable nuestra falta de purismo, y si no lo es mucho más que la falta de purismo que se observa en los escritores cuya lengua nativa es la castellana.

Generalmente se cita como una cosa rara un hombre que escriba bien una lengua extranjera, y es verdaderamente cosa de mucha dificultad y mucho mérito, y no sabemos por qué esa dificultad y ese mérito no se reconocen en nosotros. Quisiéramos que se nos dijese si hay en España muchas personas capaces de escribir bien en una lengua extranjera. Seguramente su número es corto, y no alcanza al de los escritores catalanes que escriben en castellano.

A esto debe añadirse que las circunstancias de Barcelona obligan casi a sus hijos de alguna instrucción a conocer lenguas extranjeras; de suerte que al escribir en castellano han de hacer abstracción de las demás lenguas que conocen, olvidar la lengua patria y hacer uso de otra extranjera para ellos, poco relacionada con la nativa, y muy difícil aún para aquellos que no han aprendido otra.

Luchando con tantos inconvenientes es un verdadero milagro que los catalanes escriban ó hablen correctamente en castellano; y no obstante, sin recorrer siglos pasados en donde halláramos grandes modelos, en el nuestro no nos sería difícil encontrar varones que tambien en esto han adquirido con buen título honrosa fama.